

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kárpáti Miklós ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, dr. Balsai Szabolcs ügyvéd (címe) által képviselt I. rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. február 4. napján meghozott 22.P.20.035/2010/2. számú ítélete ellen a felperes részéről 3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az I. rendű alperest, hogy az című műsor következő adásában kommentár nélkül tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás:

Az-i ... című műsorában valótlanul állítottuk, hogy a műsor tárgyát képező kelenföldi ingatlanra vonatkozó 200.000.000 forintos ajánlatot 2006-ban a felperes, felperes nevetette.”

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy az általa szerkesztett ... internetes hírportálon a sérelmezett közléssel azonos módon és elérhetőséggel tegye közzé az alábbi

„Helyreigazítást:

Az internetes hírportálon ...-én közzétett ... című műsorban valótlanul állítottuk, hogy a műsor tárgyát képező kelenföldi ingatlanra vonatkozó 200.000.000 forintos ajánlatot 2006-ban a felperes, felperes nevetette.”

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 20.000 (húszezer) forint + ÁFA együttes első-és másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak - külön felhívásra - 52.500 (ötvenkettőezer-ötszáz) forint kereseti

és fellebbezési illetéket. A fennmaradó 10.500 (tízezeröttszáz) forint kereseti és fellebbezési illetéket az I. rendű alperes köteles megfizetni a Magyar Államnak külön felhívásra.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes keresetében az ... -én sugárzott, majd ...-án megismételt, továbbá a II. rendű alperes által üzemeltetett hírportálon - ... - is olvasható „...” című műsorban elhangzottak miatt igényelt sajtó-helyreigazítást, valótlan tényállításokra, híresztelésekre, valamint valós tények hamis színben feltüntetésére hivatkozással.

Az alperesek a kereset elutasítását indítványozták. Kiemelték, hogy a sérelmes közléseket a PK 12. számú állásfoglalás szerinti szövegösszefüggésükben értelmezve az állapítható meg, hogy valótlan tényállítás nem történt, és hamis látszat sem valósult meg. A II. rendű alperes azzal is védekezett, hogy - mivel a honlap a sajtójogi nyilvántartásban nem szerepel - sajtójogi felelősség nem terheli.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és a felperest az „alperes” javára 15 napon belül 15.000 forint + áfa perköltség, valamint az állam javára - külön felhívásra - 21.000 forint le nem rótt kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

Az ítélet indokolásában a sajtó-helyreigazításra vonatkozó anyagi és eljárási jogi jogszabályokra hivatkozva kifejtette, hogy a per tárgya olyan jellegű műsor volt, amelyben a résztvevők egy aktuális témával kapcsolatosan felmerült kérdéseket kíséreltek meg tisztázni. A műfajból eredően a műsorvezető nyilvánvalóan kevesebb konkrét ismerettel rendelkezett, és ez okozta, hogy kérdései pontatlanok és eseteként nem tényyszerűek voltak. A riportalany, ... önkormányzati képviselő által adott válaszaiból azonban az átlagnéző lényegében olyan megállapításokat vonhatott le, amelyeket a csatolt iratok is alátámasztanak.

A felperesnek a keresetlevél I. pontjában megjelölt sérelme arra vonatkozott, hogy egy bizonyos kelenföldi ingatlan - amelyet az önkormányzat 2006-ban az osztrák tulajdonú ...-nak (a továbbiakban ...) értékesített, az akkori jogszabályi környezetben pályáztatás nélkül, további tranzakción keresztül a felperes érdekeltiségébe tartozó ... (a továbbiakban ...) tulajdonába került. A felperes hivatkozása szerint tényleges érdekeltiségébe tartozó ... a ...nak csak 50 %-os résztulajdonát szerezte meg.

Az elsőfokú bíróság elfogadta az alperesek azon védekezését, hogy a műsor ebben a kérdésben - a közlést a PK 12. számú állásfoglalásban írtak alapján értelmezve -, a lényegét tekintve, hamis állítást nem tartalmazott. A műsorban említett cégek kapcsolata ténykérdés: az a cég, amely a riportban említett 200 millió forintos ajánlatot tette, több tranzakción keresztül valóban olyan céghez került, amelyben a

felperes tulajdonos lett. Hogy ez pontosan miként valósult meg, a műsorból nem derült ki egyértelműen, ezért a lényegyet tekintve hamis állítás e körben nem történt.

A felperes kifogásolta, hogy a műsor úgy állította be, mintha a ... nettó 200 millió forintos ajánlatával egyidőben létezett volna ennél magasabb, 300 millió forintos ajánlat, és a szerződést mégis 200 millió forintos áron kötötték meg (keresetlevél 2. pont). Az alperes arra hivatkozott, hogy az elhangzottakból kitűnt: a magasabb ajánlatok nem a 200 millió forintossal egyidőben, hanem később érkeztek.

Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy magából a beszélgetésből kitűnt a 200 millió forintos vételi ajánlat és a kedvezőbb ajánlatok egymáshoz viszonyított időbeli sorrendje. Hangsúlyozta, hogy ... szerint a 200 millió forintos ajánlat 2006. szeptemberében volt, és jóval később, 2008. szeptemberében - amikor már kötelezővé vált a pályáztatás - érkezett két magasabb összegű ajánlat. Rámutatott arra, hogy a műsorvezető - a nyilvánvaló koncepciója miatt - ezt a szövegrészt illetően később ismét megpróbálta az időpontokat összemósni, de a nyilatkozó ezt kiigazította.

A felperes szerint valótlan tényállítás volt, hogy a 200 millió forintos ajánlatot a felperes tette (keresetlevél 3. pont). A valóságban az ajánlat idején a ... még 100 %-os osztrák tulajdonban volt.

Az elsőfokú bíróság ebben a kérdésben is az alperessel értett egyet, rámutatva arra, miszerint a műsorban egyértelmű volt, hogy azt az ajánlatot nem a felperes tette.

Az elsőfokú bíróság nem osztotta a felperesnek azt az álláspontját sem, hogy olyan valótlan híresztelés, illetve hamis látszat keltése történt, miszerint az ingatlaneladás mögött a felperes személyét érintő korrupció lehetősége rejlik (keresetlevél 4. pont). Úgy foglalt állást, hogy erre vonatkozóan nem valótlan tényállítás, hanem gyanú került megfogalmazásra, amelyet illetően a képviselő válasza is csupán feltételezésként értékelhető.

A felperes értelmezése szerint a műsor olyan hamis látszatot is keltett, mintha az, hogy a vevő tulajdonosi köre, így a felperes is a szerződés érvényességének álláspontját képviselte, azt jelentené, hogy az ingatlan újraértékesítése érdekében való versenytől elzárkózott volna (keresetlevél 5. pontja).

Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben azt fejtette ki, hogy a riportban szereplő kifogásolt mondatrészlet egy, a műsorvezető által tett megjegyzés keretében hangzott el, ami viszont véleménynyilvánításnak minősül, és nem tekinthető hamis látszatkeltésnek.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a keresetének megfelelő döntés hozatalát kérte.

A cégtulajdoni viszonyok körében idézte az ítéletnek azt a megfogalmazását, miszerint az a cég, amely korábban az alacsonyabb összeget kínálta, több tranzakción keresztül olyan céghez került, ahol a felperes a tulajdonos. Ezzel

szemben hivatkozott az általa csatolt cégmásolatra, mely szerint 2008. április 23-án a felperes érdekeltségébe tartozó ... a ...-nak csak 50%-os tulajdonát szerezte meg.

Ismételten kiemelte, hogy a ... ajánlattétele idején még nem volt magasabb összegű ajánlat. Ezzel szemben a műsorvezető három alkalommal is az ajánlatoknak az egyidejűségére célzott, és a nyilatkozó csak az első ízben „tette helyre” a tévedést. Ezért elfogadhatatlannak tartotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a három ízben is súlykolt hamis látszat ellenére elutasította a helyreigazítási kérelmet, tekintettel arra, hogy csak a legelső alkalommal került a közlés kiigazításra. Hangsúlyozta továbbá, hogy a bírói gyakorlat szerint a sajtószerv nem mentesül a helyreigazítás kötelezettsége alól akkor sem, ha a valótlan tények mellett a valót is közli.

Rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság maga is megállapította a sajtószerv részéről a preconcepciót, amikor a műsorvezetőről azt fogalmazta meg, hogy „később ismét megpróbálja összemosni az időpontokat”.

Továbbra is sérelmezte a „kenőpénzek, csúszópénzek, gyanú és lehetőség” körében megfogalmazottakat is. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság érvelése ebben a tekintetben ellentétes a bírói joggyakorlattal, amely szerint, ha az újságíró másoktól szerzett értesüléseket ad tovább, vagy ha a tényállítást kérdés formájában közli, illetve a híresztelés valóságát sugalló kijelentéseket tesz, a sajtójogi felelősség nem kerülhető meg. Ebben a kérdésben és a „versenybe való belemenéssel” kapcsolatos megfogalmazással összefüggésben - amelyet változatlanul burkolt tényállításnak tekintett - a Fővárosi Bíróság 47.Pf. másodfokú tanácsa által hozott eseti döntésre hivatkozott, hangsúlyozva, hogy a dolog lényege szerint az adott időpontban a „versenyeztetés” fogalmilag fel sem merülhetett.

Az alperesek az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték, annak helyes indokaira tekintettel.

A fellebbezés kisebb részben alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján bírálta felül, és arra a következtetésre jutott, hogy a döntés túlnyomórészt megfelel a jogszabályi rendelkezéseknek és a bírói gyakorlatnak. A keresetlevél 3. pontjában foglaltak tekintetében azonban nem osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját.

A Ptk. 79. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha valakiről napilap, folyóirat (időszaki lap), rádió, televízió vagy filmhíradó valótlan tényt közöl, vagy híresztel, illetőleg való tényeket hamis színben tüntet fel - a törvényben biztosított egyéb igényeken kívül - követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetőleg melyek a való tények (helyreigazítás).

Az idézett rendelkezésből következik, hogy a bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy az alperesek megalapozottan tagadták-e meg a helyreigazítás

teljesítését, vagyis, hogy a műsorban történt-e valótlan tényállítás, híresztelés vagy való tényeket hamis színben tüntettek-e fel.

Az elsőfokú bíróság helyesen emelte ki a PK. 12. számú állásfoglalás II. pontját is, amely szerint a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra.

A Fővárosi Ítélőtábla is a hivatkozott szempontok alapján ítélte meg az egyes megfogalmazásokat, és azokat a riport egészével, az ott említett más ... és ... kerületi önkormányzati ingatlan eladásokkal kapcsolatos eljárások összefüggésben értelmezte.

Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a tekintetben is, hogy a műsorvezető kérdéseiben esetenként érzékelhető volt a pontatlanság és a tényyszerűség hiánya, azonban a nyilatkozó ... tájékozottságot árult el az önkormányzat vagyoni ügyeiben, ebből eredően az általa adott válaszok lényegében olyan megállapításokhoz vezettek, amelyek az átlagnéző számára is a tényyszerű értelmezést támasztották alá.

A felperesnek a keresetlevél 3. pontjában megjelölt azon sérelmével kapcsolatban, hogy a 200 millió forintos ajánlatot a felperes tette, a Fővárosi Ítélőtábla rámutat, hogy a cikk egészét értékelve szembetűnő volt, hogy a műsorvezető többször visszakanyarodott ahhoz a közléshez, amely a 200 millió forintos ajánlatot a felperes személyével hozta összefüggésbe. A felperes alappal kifogásolta, hogy - bár az önkormányzati képviselő ezt a tévedést valóban „helyre tette” -, a második és harmadik alkalommal ez a korrekció már nem történt meg. Ilyen körülmények között a nézők emlékezetében éppen a műsorvezető által ismételtetett tévedés maradhat meg, és olyan képzet alakulhatott ki, mintha a 200 millió forintos ajánlatnak a felpereshez kötése ténykérdés lenne, annak ellenére, hogy az ilyen tartalmú közlésnek tényalapja nem volt. A másodfokú bíróság ezért ebben a körben - eltérően az elsőfokú bíróságtól - úgy ítélte meg, hogy az alperesek részéről valótlan állítás történt, ezért a helyreigazítást mindkét alperes vonatkozásában elrendelte.

A Ptk. 79. § (1) bekezdéséből az következik, hogy a helyreigazítás során nem csak azt kell megállapítani, hogy a közleménynek mely tényállása valótlan, vagy mely tényeket tüntet fel hamis színben, hanem azt is, hogy melyek a való tények.

A való tények közlése tekintetében azonban különös gonddal kell eljárni, és figyelemmel kell lenni az eset összes körülményeire. A valóság címén nem közölhetők olyan tények, amelyek a helyreigazítás értékét lerontják (PK 15. számú állásfoglalás II. pont).

E vonatkozásban a Fővárosi Ítéltábla abból indult ki, hogy a helyreigazítási kérelem egy meghatározott logikai láncot követett, amelynek elemei szorosan összefüggtek egymással. Mivel az összefüggő egyéb kérdések tekintetében a kereset elutasításra került, a valóságtartalom részletezése, teljes körű kibontása az eset összes körülményei szempontjából nem lett volna megfelelő megoldás. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az alaposnak talált keresettel kapcsolatos valótlan tényállítást a felperes által felállított logikai láncból kiemelte, és csak a helyreigazítás szövegét fogalmazta meg, és mellőzte a valóság részletes közlését.

Az egyéb kifogásolt szövegrészek tekintetében a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes 1. pontban megjelölt sérelmét illetően osztotta az elsőfokú bíróság által kifejtetteket. Itt azt emeli ki, hogy a PK 12. számú állásfoglalás II. pontja értelmében a lényegét nem érintő kisebb pontatlanságok a helyreigazítási igényt nem alapozzák meg. A felperes által csatolt cégmásolatból megállapítható érdekeltséget tekintve a ... tulajdonosa 2005. december 15-től 2007. március 12-ig a ... GmbH, amely közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkezett. Ez a tagság 2006. december 20-án törlésre került, majd taggá vált az ... GmbH és az ... GmbH AT, amelyek közül az első gazdasági társaság az „anyacég” vonatkozásában minősített többségű befolyással rendelkezett. E két tag egyidejű, 2008. április 23-án bekövetkezett törlésével egyidejűleg lett tag a felperes érdekeltségébe tartozó ..., ...ban bejegyzett gazdasági társaság.

Ebből a folyamatból következtetni lehet arra, hogy a felperesnek köze van a 2006. szeptemberében a perbeli ingatlanon tulajdonjogot szerzett vállalkozáshoz.

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást az ajánlatok időbeliségére vonatkozó felperesi érvelést illetően is (keresetlevél 2. pont). A riportból kitűnt, hogy el kell különíteni azt az időszakot, amikor az önkormányzat vagyonrendelete a pályáztatást nem tette kötelezővé, valamint a későbbi helyzetet, amikor már csak pályázatok alapján lehetett önkormányzati ingatlanokat megvásárolni. A perbeli szerződést a felek egyértelműen a korábbi időszakban kötötték, tehát a „magasabb ajánlatok”-at fogalmilag csak annak az időszaknak a vonatkozásában lehet értelmezni, amikor a pályáztatás alapján egyáltalán érkezhettek ajánlatok.

Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bírósággal a csúszópénzek, kenőpénzek gyanújának felmerülésével kapcsolatban kifejtetteket illetően (keresetlevél 4. pont) is. A Fővárosi Ítéltábla a felperessel annyiban értett egyet, hogy a kérdés formájában közölt tényállítás, továbbá a híresztelés valóságának sugalmazása is értékelhető jogsértőnek.

A másodfokú bíróság azonban az ebben az esetben a kérdésként megfogalmazott, homályos utalást tartalmazó közlést a műsor szövegösszefüggésében vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy itt olyan véleményközlés történt, amely nem tekinthető minden alapot nélkülözőnek, így önkényesnek sem minősül.

A riport egésze azt vette vizsgálat alá, hogy miként alakult az elmúlt években a ... Kerületi Önkormányzat vagyongazdálkodása, és ennek körében némi összehasonlítást is tett az adott kerület és más kerületek ingatlanügyletei között. Önmagában az a kérdés, hogy egy ingatlan a jövőbeli hasznosíthatóságához képest alacsony áron cserél gazdát, vagy hogy a földhivatal az eladó bejegyzési engedélye hiányában is bejegyzí a tulajdonjogot, valamint hogy az önkormányzat a földhivatali fellebbezési határidőt egy nappal lekési, engednek olyan feltételezést, hogy az ügyletek alakulása mögött nemcsak a hozzá nem értés, hanem bizonyos személyi összefonódások is vélelmezhetőek.

A Fővárosi Ítéltábla a versenytől való elzárkózásra vonatkozó (keresetlevél 5. pont) kitétel, illetve következtetés tekintetében ugyancsak teljes mértékben egyetértett az indokolásban kifejtettekkel, ezért csak visszautal az ott leírtakra.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, és az alpereseket helyreigazítás közlésére kötelezte.

A kisebb részben eredményes fellebbezés folytán mind az első-, mind a másodfokú eljárási költség tekintetében a részleges pernyertesség-pervesztesség esetén alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla a perköltségről az alperesekre kedvezőbb, 4:1 mértékre tekintettel, a Pp. 239. § utaló szabálya szerint is.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesi jogi képviselői munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint a 4/A. § alapján áfával növelten állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla a kereseti és a fellebbezési illeték viselésére a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a felperest és a jogi személyiséggel rendelkező II. rendű alperest a pernyertesség-pervesztesség megállapított aránya szerint. Az illetékalap tekintetében az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontjának 2010. január 1-jét követően hatályos rendelkezését vette alapul.

Budapest, 2010. június 17.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k., Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő